

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 lutego 2023 roku

Pozwem z 20 sierpnia 2021 roku (data nadania w Urzędzie Poczтовым) powód Bank (...) z siedzibą w P. domagał się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, aby pozwany S. W. zapłacił na jego rzecz kwotę 408.145,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od sumy wekslowej od 11 maja 2021 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazano, że poprzednik prawny powoda, tj. Bank Spółdzielczy w Z., zawarł ze S. W. umowę kredytu obrotowego nr (...). Pozwany wystawił na rzecz Banku Spółdzielczego w Z. weksel in blanco, który zabezpieczał należności banku wynikające z zawartej umowy kredytu. Umowa kredytu została wypowiedziana z uwagi na brak zapłaty wymagalnego zadłużenia. W związku z tym, powód uzupełnił weksel i wezwał pozwanego do jego wykupu.

(pozew wraz z uzasadnieniem – k. 4-5v)

14 października 2021 roku referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, w którym uwzględnił żądanie pozwu.

(nakaz zapłaty – k. 52)

Pismem z 2 grudnia 2021 roku (data nadania w Urzędzie Poczтовым) pozwany S. W. wniósł zarzuty od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości oraz żądając oddalenia powództwa w całości i obciążenia powoda kosztami postępowania. Pozwany zarzucił:

- a) brak dowodu odbioru przez pozwanego umowy kredytu, a także brak dowodu udostępnienia środków pieniężnych oraz ich wydatkowania,
- b) brak dowodu uznania przez pozwanego długu tak co do zasady jak i wysokości,
- c) brak dowodu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych Banku Spółdzielczego w Z. jak i wyciągu ze sprawozdania finansowego łączących się banków w części dotyczącej spornego zobowiązania,
- d) błędne określenie w wypełnionym przez powoda wekslu miejsca jego płatności, którym według przedstawionej deklaracji powinna być siedziba Banku Spółdzielczego w Z.,
- e) pozorność spornej umowy i/lub jej nieważność,
- f) przedawnienie dochodzonego roszczenia.

(zarzuty – k. 58-63)

Pismem z 3 stycznia 2023 roku (data wpływu do Sądu) pozwany S. W. wniósł o rozpoznanie przedmiotowej sprawy z pominięciem przepisów działu IIa Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

(pismo pozwanego – k. 309)

Postanowieniem z 21 lutego 2023 roku Sąd na podstawie art. 203³ § 2 zd. 2 k.p.c. oraz art. 235² § 1 pkt 2 i pkt 5 k.p.c. pominął wnioski dowodowe pozwanego zgłoszone w piśmie z dnia 9 lutego 2023 roku.

(postanowienie – k. 480v)

Podczas rozprawy 21 lutego 2023 roku powód poparł powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Natomiast pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jednocześnie, z ostrożności procesowej, pozwany wskazał, że w wezwaniu banku odsetki zostały naliczone w wysokości 11,2% w stosunku rocznym, podczas gdy zgodnie z § 10 ust. 1 umowy kredytu odsetki mogły być naliczane w wysokości 10% w stosunku rocznym.

(stanowiska stron – k. 480v)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

19 grudnia 2016 roku Bank Spółdzielczy w Z. z siedzibą w Z. zawarł z pozwanym S. W. umowę o kredyt obrotowy nr (...), na podstawie której Bank Spółdzielczy w Z., jako kredytodawca, udzielił pozwanemu S. W. jako kredytobiorcy, na jego wniosek z 1 grudnia 2016 roku, nieodnawialny kredyt obrotowy z przeznaczeniem na działalność rolniczą w kwocie 600.000 zł (§ 1 ust. 1 umowy kredytu). Zgodnie z § 1 ust. 2 umowy kredyt został udzielony na 36 miesięcy, tj. na okres od 19 grudnia 2016 roku do 18 grudnia 2019 roku. W § 1 ust. 4 kredytobiorca oświadczył, że środki z kredytu wykorzysta wyłącznie na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej w postaci paliwa, nawozów, środków ochrony.

Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy kredytodawca miał stawić do dyspozycji kredytobiorcy kredyt jednorazowo od dnia 19 grudnia 2016 roku, jednak nie wcześniej niż po stanowieniu prawnych zabezpieczeń wskazanych w § 8 umowy; zapłaceniu prowizji określonej w § 3 ust. 1 pkt 1 umowy; złożeniu oświadczenia właściciela nieruchomości, przedstawieniu w Banku wniosku o wpis hipoteki na nieruchomości określonej w § 8 ust. 1 umowy wraz z dowodem złożenia go we właściwym sądzie prowadzącym księgę wieczyste i uiszczeniu wymaganych opłat sądowych lub dokumentu potwierdzającego zwolnienie od opłat.

W myśl § 3 ust. 1 umowy za przyznanie kredytu kredytodawca miał pobrać w ciężar przyznanego kredytu prowizję w wysokości 3.000 zł. Ponadto, kredytodawca miał prawo pobierać inne prowizje i opłaty za inne czynności, zgodnie z Tabelą opłat i prowizji za czynności bankowe (§ 3 ust. 3).

Kredyt oprocentowany był zmienną stopą procentową, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 6% w stosunku rocznym (§ 4 ust. 2 i 3). Odsetki miały być spłacane w terminach kwartalnych, do 1. dnia roboczego każdego kwartału, począwszy od 2 stycznia 2017 roku (§ 6).

Splata kredytu miała nastąpić w trzech ratach: 18 grudnia 2017 roku splata w kwocie 100.000 zł, 18 grudnia 2018 roku splata w kwocie 150.000 zł oraz 18 grudnia 2019 roku splata w kwocie 350.000 zł. W związku z tym, ostateczna splata kredytu miała nastąpić 18 grudnia 2019 roku (§ 7 ust. 1 i 2).

Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiły hipoteka umowna łączna do wysokości 900.000 zł na nieruchomości gruntowej, dla której Sąd Rejonowy w Płońsku prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz na nieruchomości gruntowej, dla której Sąd Rejonowy w Płońsku prowadzi księgę wieczystą nr (...); weksel własny in blanco kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową; pełnomocnictwo do rachunku bankowego VAT-R nr (...) (§ 8 ust. 1).

Zgodnie z § 10 ust. 1 od niespłaconej kwoty kredytu bank miał prawo naliczać odsetki za opóźnienie w wysokości 10% w stosunku rocznym. Wysokość odsetek za opóźnienie nie mogła przekroczyć dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, które były równe wysokości sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 p.p. (§ 10 ust. 2).

Niespłacenie w terminie należności w postaci kwoty kredytu, odsetek lub innych należności banku miało upoważniać bank do wypowiedzenia umowy kredytu w całości lub w części i obniżenia kwoty kredytu oraz ustalenia nowego terminu płatności całego zadłużenia z tytułu kredytu i odsetek. Ponadto, bank miał być upoważniony do realizacji przyjętych zabezpieczeń (§ 10 ust. 4).

(wniosek o udzielenie kredytu wraz z załącznikami – k. 323-331v, umowa kredytu obrotowego nr (...) – k. 29-31v, załączniki do umowy kredytu obrotowego związane z zabezpieczeniem kredytu – k. 332-351, 405, harmonogram spłaty kredytu – k. 364-365)

Zgodnie z deklaracją wekslową weksel własny in blanco, wystawiony przez S. W., został złożony do dyspozycji Bank Spółdzielczego w Z.. W przypadku nieuregulowania przez kredytobiorcę w terminie należności wynikających z umowy o kredyt obrotowy nr (...), bank był uprawniony do uzupełnienia posiadanego weksla na kwotę tych należności powiększoną o odsetki, prowizję i koszty banku. Bank miał prawo wypełnić weksel we wszystkich tych przypadkach, w których służy mu prawo zaspokojenia swoich należności przed nadejściem terminu ich płatności, na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia.

Bank miał prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania, zawiadamiając wystawcę na 7 dni przed terminem płatności listem poleconym.

Miejscem płatności weksla miała być siedziba Banku Spółdzielczego w Z..

Weksel mógł by opatrzyć klauzulą bez protestu.

(deklaracja wekslowa – k. 8-8v)

19 grudnia 2016 roku środki z kredytu obrotowego – po pobraniu prowizji przez bank – w wysokości 597.000 zł zostały pozwanemu S. W. wypłacone w gotówce. Mimo że pozwany złożył oświadczenie, że odebrane środki pieniężne przeznaczy na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej, to tego samego dnia, tj. 19 grudnia 2016 roku, przeznaczył następujące kwoty wypłacone w ramach spornego kredytu na następujące cele:

- kwotę 363,53 zł na spłatę odsetek kredytu obrotowego nr (...) z dnia 15 września 2015 roku,
- kwotę 102.568,50 zł na spłatę raty kapitału oraz odsetek kredytu obrotowego nr (...)/14 z dnia 2 grudnia 2014 roku,
- kwotę 16.910,79 zł na spłatę raty kapitału kredytu oraz odsetek kredytu obrotowego nr (...) z dnia 22 grudnia 2015 roku,
- kwotę 116.266,89 zł na spłatę raty kapitału oraz odsetek kredytu „Szybka inwestycja – A.” nr (...)/SI/14 z dnia 29 grudnia 2014 roku,
- kwotę 2.991,77 zł na spłatę odsetek kredytu obrotowego nr (...) z dnia 21 września 2016 roku,
- kwotę 10.260,00 zł na spłatę raty kapitału oraz odsetek kredytu obrotowego nr 31A/ (...) z dnia 30 grudnia 2015 roku,
- kwotę 3.440,56 zł na spłatę odsetek kredytu obrotowego nr (...) z dnia 20 kwietnia 2016 roku.

(dowód wypłaty – k. 352, oświadczenie – k. 353, umowa o kredyt obrotowy nr (...) wraz z załącznikami – k. 354-365, umowa o kredyt obrotowy nr (...)/14 wraz z załącznikami – k. 366-373, umowa o kredyt obrotowy nr (...) wraz z załącznikami – k. 374-379, umowa o kredyt nr (...)/SI/14 wraz z załącznikami – k. 380-387, umowa o kredyt nr (...) wraz z załącznikami – k. 388-392, umowa o kredyt nr 31A/ (...) wraz z załącznikami – k. 393-398, umowa o kredyt nr (...) wraz z załącznikami – k. 399-403, zestawienie potwierdzeń wpłaty – k. 404)

12 grudnia 2017 roku pozwany S. W. zapłacił pierwszą ratę kapitału kredytu w wysokości 100.000 zł. 31 grudnia 2018 roku pozwany zapłacił drugą ratę kapitału kredytu w wysokości 150.000 zł.

(historia rachunku wraz z potwierdzeniami wpłat – k. 406-425)

31 grudnia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie dokonał wpisem nr 60 rejestracji połączenia Banku Spółdzielczego w Z., jako banku przejmowanego, z powodowym Bankiem Spółdzielczym w P. z siedzibą w P., jako bankiem przejmującym w oparciu o uchwały: nr 1/2019 zebrania przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Z. z 9 grudnia 2019 roku oraz nr (...) zebrania przedstawicieli Banku Spółdzielczego w P. z dnia 12 grudnia 2019 roku w sprawie połączenia banków, zgodnie z którymi:

- za datę połączenia przyjmuje się 31 grudnia 2019 roku,
- po połączeniu obowiązuje statut Banku Spółdzielczego w P., a bank prowadzi działalność pod firmą: Bank Spółdzielczy w P.,
- podstawę rachunkową połączenia stanowią sprawozdania finansowe łączących się banków sporządzone na dzień połączenia.

(odpis zupełny z Rejestru przedsiębiorców KRS dla powoda – k. 9-24v, uchwała nr 1/2019 z 09.12.2019 roku – k. 25-26, uchwała nr 16/ (...) z 12.12.2019 roku – k. 27-28, decyzja (...) z 17.12.2019 roku – k. 436-436v, uchwała nr 4/ (...) zebrania przedstawicieli powoda z 16.07.2020 roku – k. 437-437v)

Pismem z 9 lutego 2020 roku pozwany S. W. zwrócił się do powoda Banku Spółdzielczego w P. z prośbą o niepodejmowanie działań windykacyjnych do 15 marca 2020 roku i zobowiązał się do dokonywania terminowych spłat zaciągniętych zobowiązań. Pismem z 11 lutego 2020 roku pozwany ponowił swoją prośbę, jednocześnie informując o podjętych działaniach mających na celu polepszenie jego sytuacji finansowej.

W odpowiedzi z 3 marca 2020 roku powód nie przychylił się do wniosku pozwanego i poinformował o skierowaniu sprawy do windykacji.

(pismo pozwanego z 09.02.2020 roku – k. 426, pismo pozwanego z 11.02.2020 roku – k. 426v, pismo powoda z 03.03.2020 roku wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 427-428)

W drodze wiadomości e-mailowej powód poinformował pozwanego o tym, że łączne zadłużenie pozwanego w Banku Spółdzielczym w P. według stanu na dzień 5 marca 2020 roku wynosi 1.201.357,32 zł.

(wydruk wiadomości e-mail – k. 428-428v)

9 kwietnia 2020 roku zarząd Banku Spółdzielczego w P. podjął uchwałę nr 60/ (...) w sprawie zmiany oprocentowania środków pieniężnych, kredytów i pożyczek w Banku Spółdzielczym w P.. Zgodnie z § 4 ust. 1 uchwały w przypadku umów i pożyczek zawartych przez bank z zasady przed 1 stycznia 2016 roku, zawierających zapis, że wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego nie może przekraczać w stosunku rocznym 4-krotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, począwszy od 9 kwietnia 2020 roku od zadłużenia przeterminowanego bank miał naliczać odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, która na dzień podjęcia uchwały wynosiła 12% w stosunku rocznym. Wysokość oprocentowania miała ulegać zmianie w przypadku każdorazowej zmiany wysokości stopy referencyjnej NBP. Nowa wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego miała obowiązywać od dnia wejścia w życie zmiany wysokości stopy referencyjnej NBP.

(uchwała nr 60/ (...) – k. 438-439)

Pismem z 17 lipca 2020 roku Bank Spółdzielczy w P. poinformował pozwanego S. W. o tym, że upłynął termin zapłaty trzeciej raty kredytu zgodnie z harmonogramem spłaty. W związku z tym, na dzień 17 lipca 2020 roku stan wymagalnego zadłużenia wynosił łącznie 376.091,38 złotych i obejmował 350.000 zł tytułem wymagalnej raty kredytu, 26.041,38 zł tytułem wymagalnych odsetek naliczonych do 16 lipca 2020 roku oraz 50 zł tytułem upomnień.

Powód wyjaśnił, że z dniem 18 grudnia 2019 roku wierzytelność banku została przeniesiona na rachunek zadłużenia przeterminowanego i z tym dniem naliczane są odsetki w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie równych

wysokości sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 p.p. i na dzień przedmiotowego pisma wynoszą 11,20% w stosunku rocznym.

W związku z tym, powód wezwał pozwanego do uregulowania kwoty 376.091,38 zł wraz z należnymi odsetkami z opóźnienie od 17 lipca 2020 roku, w terminie 14 dni roboczych liczonych od dnia otrzymania przedmiotowego pisma.

Pismo zostało wysłane listem poleconym, który to list pozwany odebrał 20 lipca 2020 roku.

(pismo powoda z 17.07.2020 roku wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 33-34)

Pismem z 7 sierpnia 2020 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty wymagalnego zadłużenia w wysokości 378.396,72 zł, które obejmowało wymagalną ratę kredytu w wysokości 350.000 złotych, naliczone do 7 sierpnia 2020 roku odsetki w wysokości 28.296,72 zł oraz opłatę za upomnienia w wysokości 100 zł. Należność miała być uregulowana wraz z należnymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 8 sierpnia 2020 roku, w terminie 14 dni roboczych liczonych od dnia otrzymania przedmiotowego pisma. Jednocześnie powód poinformował o możliwości złożenia w tym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Powód wskazał, że w razie nieuregulowania zadłużenia oraz braku złożenia wniosku o restrukturyzację umowa kredytu może zostać wypowiedziana.

Pismo zostało odebrane przez pozwanego 10 sierpnia 2020 roku.

(pismo powoda z 07.08.2020 roku wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 36-37)

Powód uzupełnił weksel własny pozwanego S. W., który został wystawiony in blanco na rzecz Banku Spółdzielczego w Z., na kwotę 408.145,87 zł płatną 10 maja 2021 roku w Banku Spółdzielczym w P.. Suma wekslowa objęła:

- kwotę kapitału wymagalnego w wysokości 350.000,00 złotych,

- kwotę odsetek karnych w wysokości 58.045,87 złotych,

- kwotę opłat i prowizji w wysokości 100,00 złotych.

(weksel – k. 7, wyciąg z ksiąg banku – k. 440)

Pismem z 8 kwietnia 2021 roku, nadanym przesyłką rejestrową oraz awizowaną pozwanemu 28 kwietnia 2021 roku, powód zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla i wezwał go do wykupu weksla.

(pismo powoda z 08.04.2021 roku wraz z potwierdzeniem nadania oraz wydrukiem z systemu e-monitoringu Poczty Polskiej – k. 36-45)

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd postanowieniem z 21 lutego 2023 roku (k. 480v) na podstawie art. 203³ § 2 zd. 2 k.p.c. oraz art. 235² § 1 pkt 2 i pkt 5 k.p.c. pominął wnioski dowodowe pozwanego zgłoszone w piśmie z dnia 9 lutego 2023 roku (k. 456-471).

Przyczyny zbędności dla sprawy zawnioskowanych, a pominiętych dowodów zostaną omówione w dalszej części uzasadnienia. Tu jedynie należy wskazać, że niniejsza sprawa rozpoznawana była z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych zgodnie z dyspozycją art. 458⁶ § 1 k.p.c. Pozwany, jako osoby fizyczna, złożył wniosek o pominięcie przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych (k. 309), co uczynił w piśmie z 3 stycznia 2023 roku (ibidem). Z kolei w art. 458⁶ § 2 k.p.c. ustawodawca wskazał, że wniosek, o którym mowa w § 1, strona może złożyć w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej na piśmie pouczeń, o których mowa w art. 458⁴ § 1 k.p.c., a jeżeli doręczenie pouczeń nie było wymagane – w pozwie albo pierwszym piśmie procesowym pozwanego. Pozwanemu pouczenie, o których mowa w art. 458⁴ § 1 k.p.c., w tym pouczenie o możliwości i terminie złożenia wniosku, o którym

mowa art. 458⁶ § 1 k.p.c., zostało doręczone 10 stycznia 2023 roku (k. 299, 451). W związku z tym, pozwany nie uchybił terminowi określone w art. 458⁶ § 1 k.p.c.

Podczas ustalania przedmiotowego stanu faktycznego Sąd nie uwzględnił korespondencji prowadzonej między powodem a pełnomocnikiem pozwanego (k. 431-434). Zarówno w pismach tych jak i podczas spotkania, którego rzeczona korespondencja dotyczy, nie zapadły żadne istotne ustalenia, które mogłyby mieć wpływ na rozstrzygnięcie rozpoznawanej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Roszczenie powoda Banku Spółdzielczego w P. wobec pozwanego S. W. znajduje swoje podstawy w art. 104 ust. 1 w zw. z art. 28 w zw. z art. 48 pkt 1 i 2 Prawa wekslowego (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 160). Wedle tych przepisów S. W., jako wystawca weksla własnego, zobowiązany jest do zapłaty weksla w terminie płatności, zaś w razie niezapłacenia przez pozwanego weksla, posiadaczowi weksla przysługuje wobec niego żądanie zapłaty niezapłaconej sumy wekslowej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia płatności, jako że weksel był wystawiony i płatny w Polsce. W związku z tym, zgodnie z treścią spornego weksla z 19 grudnia 2016 roku, który spełniał wymogi stawiane przez art. 101 prawa wekslowego, pozwany S. W. obowiązany był zapłacić powodowi, który stosownie do dyspozycji z art. 99 i art. 101 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn. obecnie Dz.U. z 2021 r. poz. 648) 31 grudnia 2019 roku wstąpił we wszelkie prawa i obowiązki pierwotnego remitenta Banku Spółdzielczego w Z. z siedzibą w Z., w dniu 10 maja 2021 roku, w jego siedzibie, kwotę 398.908,22 zł. Wobec niewykupienia przez pozwanego S. W. weksla, powodowi służy w stosunku do niego roszczenie o zapłatę wspomnianej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10 maja 2021 roku (orzeczenie SN z dnia 22 maja 1931 r., I C 103/31, OSN(C) (...)). Tym niemniej, będąc na mocy art. 321 § 1 k.p.c. związanym żądaniem pozwu, Sąd zasądził od pozwanego S. W. na rzecz powoda odsetki od 11 maja 2021 roku.

W niniejszej sprawie wystawiony przez S. W. przedmiotowy weksel był początkowo wekslem niepełnym w rozumieniu art. 10 prawa wekslowego, a w ramach tego tzw. wekslem gwarancyjnym, tj. został złożony na zabezpieczenie stosunku prawnego zachodzącego między pozwanym S. W., jako wystawcą weksla, a powodem Bankiem Spółdzielczym w P. (wcześniej zaś Bankiem Spółdzielczym w Z.), jako remitentem – stosunku kredytu obrotowego wynikającego z umowy z 19 grudnia 2016 roku o kredyt obrotowy nr (...). Jak się powszechnie przyjmuje, w przypadku gdy zachodzi tożsamość między stronami stosunku wekslowego oraz stosunku podstawowego, który zabezpiecza wystawiony weksel niepełny, stopieniu ulega surowy, abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego, bowiem pozwany wystawca takiego weksla może bronić się, w zasadzie bez ograniczeń, podnosząc zarzuty nawiązujące do stosunku podstawowego. Wskutek powiązania przez strony upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco z istnieniem i treścią zabezpieczonego zobowiązania, remitent w zasadzie nie może na podstawie prawa wekslowego uzyskać wobec wystawcy weksla własnego więcej praw niż przysługuje mu w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność (SN w wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 86/06, niepubl.; wyrok SN z dnia 18 listopada 1999 r., I CKN 215/98, OSNC 2000/7-8/128; OSNC 2000 nr 7-8, poz. 128).

Wskazane okoliczności mają istotny wpływ na ocenę zarzutów podniesionych przez pozwanego w toku procesu.

Łącząca powoda i pozwanego umowa kredytu, która kreuje stosunek podstawowy zabezpieczony spornym wekslem, regulowana jest w art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. obecnie Dz.U. z 2021 r. poz. 2439). Stosownie do dyspozycji tego przepisu, umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę

kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej (art. 75 ust. 1 pr.bank.). Termin wypowiedzenia, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy – 7 dni (art. 75 ust. 2 pr.bank.). Jednak, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych (art. 75c ust. 1 pr.bank.). W wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (art. 75c ust. 2 pr.bank.).

Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy (art. 75c ust. 3 pr.bank.). Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę (art. 75c ust. 4 pr.bank.). Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację (art. 75c ust. 5 pr.bank.). W przedmiotowej sprawie powód wezwał pozwanego do zapłaty należności, informując o możliwości restrukturyzacji zadłużenia. Umowa kredytu nr (...) została zawarta na czas oznaczony do 18 grudnia 2019 roku. We wspomnianym terminie pozwany zobowiązany był dokonać spłaty kredytu, odsetek oraz innych należności. W związku z brakiem spłaty w tym terminie powód dwukrotnie skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty, jednocześnie informując go o możliwości restrukturyzacji zadłużenia.

Nawiązując do zarzutu braku odbioru przez pozwanego umowy kredytu jak również braku dowodu udostępnienia środków pieniężnych oraz ich wydatkowania oraz braku dowodu uznania przez pozwanego długu tak co do zasady jak i wysokości, należy wskazać że wydanie wierzycielowi weksla stwarza domniemanie istnienia w chwili wydania weksla wierzytelności w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika, podczas gdy w przypadku braku weksla dowód istnienia i wysokości wierzytelności obciąża wierzyciela (uchwała składu 7 sędziów z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNCP 1968 nr 5, poz. 79 – zasada prawna).

W związku z tym, zgodnie z art. 10 prawa wekslowego dłużnik wekslowy może powoływać się na to, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem, co jednak nie oznacza, że w takim przypadku proces o zapłatę należności wynikającej z weksla wypełnionego w oparciu o porozumienie wekslowe przestaje mieć charakter tzw. procesu „wekslowego”. Podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego (porozumienia wekslowego) nie powoduje bowiem utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. Oznacza to, że w dalszym ciągu to na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 6 k.c.). Nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego uzasadniającego uzupełnienie weksla przerzucać na wierzyciela wekslowego. Tym bardziej okoliczności takie nie powinny być badane przez sąd z urzędu (tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 16 kwietnia 2008 r., V ACa 118/08, OSAKat 2008 nr 3, poz. 10; podobnie: SN w wyroku z dnia 27 marca 2014 r., III CSK 100/13, niepubl.; SA w B. w wyroku z dnia 4 marca 2015 r., I ACa 844/14, SA w W. w wyrokach z dnia 17 września 2015 r., I ACa 52/15, niepubl. oraz z dnia 18 maja 2018 r., I ACa 106/17, niepubl. czy SA w K. w wyroku z dnia 25 lutego 2016 r., I ACa 1670/15, niepubl.). Obowiązki powoda-wierzyciela wekslowego w takim procesie i przy takim zarzucie ograniczają się – jak słusznie wskazał SA w K. w przywołanym wyroku z dnia 25 lutego 2016 r. – jedynie do oznaczenia wysokości wierzytelności stanowiącej sumę wekslową oraz wskazania stosunku podstawowego, z którego ta wierzytelność wynika, czemu powód w niniejszym postępowaniu uczynił zadość.

Powód, mimo że to nie na nim spoczywał ciężar dowodu, wykazał także fakt wypłaty pozwanemu kredytu – w części 597.000,00 zł w gotówce, zaś w części 3.000,00 zł jako pobraną przez siebie prowizję za udzielenie kredytu, zgodnie z § 3 ust. 1 umowy kredytu.

Poczynione uwagi dotyczące ciężaru dowodu w całej rozciągłości należy także odnieść do opóźnień pozwanego w spłacie, braku spłaty kredytu oraz wysokości spornego roszczenia. Niezależnie od ciężaru dowodu w procesie „wekslowym”, to nawet gdyby powód nie legitymował się wekslem, a jedynie wykazał fakt zawarcia umowy kredytu i wypłatę środków, to zgodnie z ogólnymi regułami (art. 6 k.c.) ciężar dowodu zapłaty w terminie obciążałby

pozwanego, bowiem to on z tych faktów wywodziłby skutki prawne. Ponadto, nie można by obciążać strony powodowej obowiązkiem wykazania tzw. faktów negatywnych w postaci braku zapłaty należności kredytowych przez pozwanego.

Fakt uznania lub braku uznania długu przez pozwanego pozostaje bez wpływu na sprawę.

W nawiązaniu do zarzutu braku dowodu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych Banku Spółdzielczego w Z. jak i wyciągu ze sprawozdania finansowego łączących się banków w części dotyczącej spornego zobowiązania, wyjaśnić należy, że w myśl art. 101 prawa spółdzielczego, wskutek połączenia majątek spółdzielni przejętej przechodzi na spółdzielnię przejmującą, a wierzyciele i dłużnicy pierwszej stają się wierzycielami i dłużnikami drugiej. Skutek ten następuje ex lege i dotyczy wszystkich praw i obowiązków spółdzielni przejmowanej. Oznacza to, że przejście praw i obowiązków z umowy kredytu i ze stosunku wekslowego na powoda zależało od tego, czy Bank Spółdzielczy w Z. by w swoich księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym uwzględnił wierzytelność wobec pozwanego.

Sąd zgadza się z pozwanym, że powód uzupełnił weksel niezgodnie z deklaracją wekslową co do miejsca jego płatności. Weksel był w tej części również niepełny. Powód wpisał jako miejsce płatności weksla swoją siedzibę (w Banku Spółdzielczym w P.), natomiast stosownie do treści deklaracji wekslowej podpisanej przez pozwanego i wręczonej remitentowi miejscem płatności weksla miała być siedziba Banku Spółdzielczego w Z. (siedziba Banku Spółdzielczego w Z. (...)-(...) Z. 36A). Podnieść jednak należy za Sądem Najwyższym (wyrok z dnia 2 lutego 2018 r., II CSK 368/17, niepubl.), że niezgodność w zakresie miejsca płatności pomiędzy treścią porozumienia wekslowego a treścią weksla nie wpływa na ważność zobowiązania wekslowego. To natomiast, czy oddziaływa i w jaki sposób na zakres odpowiedzialności wystawcy i poręczyciela, zależy od związku miejsca płatności z zobowiązaniem. Miejsce płatności decyduje:

- a) o zastosowaniu właściwego kalendarza, jeżeli występowałyby kalendarze różne dla miejsca wystawienia i dla miejsca płatności weksla (art. 37),
- b) o zastosowaniu właściwej waluty, jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności (art. 41),
- c) o skutkach zobowiązania akceptanta weksla (art. 79),
- d) o ocenie dopuszczalności częściowego przyjęcia sumy wekslowej na podstawie prawa kraju miejsca płatności (art. 82),
- e) o stosowaniu formy i terminu protestu oraz innych czynności zachowawczych według prawa kraju, w którym mogły być one dokonane (art. 83),
- f) o prawie kraju, które ma zastosowanie w razie zaginięcia lub kradzieży weksla (art. 84).

Jednak w przedmiotowej sprawie żaden z tych przypadków nie ma doniosłości prawnej. Pozostaje jedynie kwestia przedstawienia weksla do zapłaty, co powinno nastąpić w miejscu płatności (art. 38 prawa wekslowego) oraz kwestia właściwości miejscowej sądu (art. 37¹ § 1 k.p.c.), ze względu na to, że powództwo przeciwko zobowiązanemu z weksla lub czeku można wytoczyć przed sąd miejsca płatności. Jednak pozwany nie podnosił, aby mimo przybycia w dniu płatności weksla do miejsca jego płatności zgodnego z deklaracją wekslową, tj. do siedziby Banku Spółdzielczego w Z., weksel nie został mu przedstawiony do zapłaty, jak również nie podnosił zarzutu właściwości tutejszego Sądu w czasie przewidzianym przez art. 200 § 1² zd. 2. k.p.c.

Odnosnie zarzutu przedawnienia wskazać należy, że stosownie do dyspozycji art. 117 § 1 i § 2 zd. 1. k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Roszczenia wekslowe przeciw wystawcy weksla własnego ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności wekslu (art. 104 ust. 1 oraz art. 70 w zw. z art. 103 ust. 1 prawa

wekslowego). Dotyczy to także weksli niezupełnych (zob. orzeczenie SN z dnia 11 marca 1938 r., C II 2385/37, OSP 1938, poz. 539; wyrok SN z dnia 4 czerwca 2003 r., I CKN 434/01, niepubl.; wyrok SN z dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 426/06, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie weksel był płatny w dniu 10 maja 2021 roku, natomiast powództwo zostało wytoczone w dniu 20 sierpnia 2021 roku, a zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia.

W orzecznictwie przyjęto jednak, że treścią uprawnienia do uzupełnienia weksla in blanco jest objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu, nawet jeśli w deklaracji wekslowej użyto zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksla w każdym czasie. Zarzut wypełnienia weksla in blanco po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego nim roszczenia ze stosunku podstawowego jest zarzutem wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 10 prawa wekslowego) wraz ze wszystkimi płynącymi stąd skutkami (tak np. wyrok SN z dnia 15 lutego 2006 r., IV CSK 15/05, niepubl.; wyrok SN z dnia 14 lipca 2006 r., II CSK 75/06, niepubl.; wyrok SN z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, niepubl.). W realiach rozpoznawanej sprawy taki zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie bowiem sporny weksel został uzupełniony przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Zauważyć się godzi, że zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 118 k.c. (obowiązującym od 9 lipca 2018 roku), jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. W związku z tym, że roszczenia powoda z umowy kredytu związane są z prowadzeniem działalności gospodarczej, a nadto roszczenie o zapłatę odsetek ma charakter okresowy, dla ich przedawnienia właściwy jest termin trzyletni. Z kolei uwzględniając, że roszczenie powoda z tytułu stosunku podstawowego stało się wymagalne 19 grudnia 2019 roku, tj. dnia następnego po ostatecznym terminie spłaty kredytu, odsetek i innych należności, to roszczenie to przedawniłoby się najwcześniej z dniem 31 grudnia 2022 roku. Ponieważ powód wypełnił weksel przed upływem tego terminu, uczynił to zgodnie z zawartym z pozwanym porozumieniem wekslowym. Na marginesie należy zaznaczyć, chociaż to nieistotne w niniejszej sprawie z uwagi na powyższe uwagi, że do spornej umowy kredytu nie można było zastosować przepisu art. 120 § 1 zd. 2. k.p.c., wedle którego, jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Reguła ta dotyczy tzw. zobowiązań bezterminowych, tj. takich, których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania; świadczenie wtedy powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (por. art. 455 k.c.). Umowa kredytu łącząca powoda i pozwanego wskazywała zaś w § 6 i § 7 ust. 1 i 2 terminy zapłaty, ergo była zobowiązaniem, w którym termin spełnienia świadczenia został wskazany.

W przedmiotowej sprawie żadnego znaczenia nie miały zarzuty pozwanego braku zbadania przez Bank Spółdzielczy w Z. zdolności kredytowej pozwanego przed udzieleniem kredytu.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 prawa bankowego bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy. Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności. Natomiast zgodnie z art. 70 ust. 2 prawa bankowego osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, które nie mają zdolności kredytowej, bank może udzielić kredytu pod warunkiem:

- 1) ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 2) przedstawienia niezależnie od zabezpieczenia spłaty kredytu programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni - według oceny banku - uzyskanie zdolności kredytowej w określonym czasie, przy czym programem naprawy gospodarki podmiotu, o którym mowa powyżej, może być w szczególności układ przyjęty w ramach

postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego zgodnie z ustawą z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1588 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 655).

Na tle powyższej regulacji w literaturze (tak: B. Smykła [w:] A. Mikos-Sitek i P. Zapadka (red.), Prawo bankowe. Komentarz, LEX/el. 2022, Komentarz do art. 70; B. Bajor [w:] L. Kociucki, J. M. Konddek, K. Królikowska, B. Bajor, Prawo bankowe. Komentarz do przepisów cywilnoprawnych, Warszawa 2020, Komentarz do art. 70; G. Sikorski, Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2015, Komentarz do art. 70; J. Pisuliński, [w:] J. Panowicz-Lipska (red.), Prawo zobowiązań – część szczegółowa. System Prawa Prywatnego. Tom 8, Warszawa 2011, s. 370-371; B. Smykła, Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2011, Komentarz do art. 70 i L. Mazur, Prawo bankowe. Komentarz, Warszawa 2008, Komentarz do art. 70) oraz w orzecznictwie (tak np.: wyrok SO w Kielcach z dnia 11 czerwca 2014 r., II Ca 452/14, niepubl. oraz wyrok SA w Warszawie z dnia 7 maja 2014 r., VI ACa 945/13, niepubl.) nie budzi wątpliwości, że przepis art. 70 prawa bankowego kreuje po stronie banku obowiązek weryfikowania zdolności kredytowej, jednak obowiązek ten ma charakter tylko publicznoprawny, zaś jego należyte wykonanie kontrolują organy nadzoru finansowego. Norma ta nie zawiera natomiast żadnego odniesienia do sfery prawa prywatnego. Tym samym udzielenie przez bank kredytu osobie niemającej zdolności kredytowej nie wywołuje żadnych konsekwencji w aspekcie prywatnoprawnym tej umowy, w szczególności zaś nie ma wpływu na jej ważność. Stąd też wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego został pominięty na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. jako dotyczący okoliczności nieistotnych w sprawie i zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania.

Nie były zasadne również zarzuty pozwanego odnośnie sposobu wykorzystania kwoty kredytu, a wnioski dowodowe dotyczące tych okoliczności podlegały również pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. Kwota kredytu została wypłacona pozwanemu S. W., zatem to ten pozwany powinien przede wszystkim wiedzieć, na co je przeznaczył (art. 6 k.c.). Pozwany nadto się zobowiązał wobec kredytodawcy do wykorzystania kwoty kredytu na środki do produkcji rolnej i odnośnie do takiego wykorzystania złożył oświadczenie. Po drugie, nawet jeśli kwota kredytu została wykorzystana przez pozwanego do spłaty wcześniejszych zobowiązań kredytowych, to taka praktyka nie jest ani niczym niespotykanym, ani niczym nagannym – to dość powszechne zjawisko, aczkolwiek niebezpieczne, bowiem może prowadzić do tzw. spirali zadłużenia. Nie jest ono jednak co do zasady niekorzystne dla stron, gdyż zapobiega powstaniu zaległości kredytowych, a tym samym najczęściej i wypowiedzeniu umowy kredytu. To z kolei naraża zarówno kredytodawcę jak i kredytobiorcę na ryzyko prowadzenia egzekucji. Gdyby nawet przyjąć, że taki był cel stron zawarcia umowy kredytu nr (...), to co prawda ta umowa byłaby nieważna (art. 83 § 1 zd. 1. k.c. i art. 69 ust. 2 pkt 3 prawa bankowego), jednak ważna byłaby umowa kredytu tzw. ukryta (dysymulowana), której celem było udzielenie przez Bank Spółdzielczy w Z. pozwanemu S. W. kredytu na spłatę m.in. wcześniej zaciągniętych zobowiązań kredytowych. Wedle bowiem art. 83 § 1 k.c., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Zgodnie z dyspozycją art. 69 ust. 2 in principio prawa bankowego, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie. Ustawodawca nie zastrzegł tej formy (pisemnej) pod rygorem nieważności, co oznacza, że została ona jedynie zastrzeżona dla celów dowodowych (art. 74 § 1 zd. 1. k.c.). Z kolei wedle art. 74 § 4 k.c., przepisów o skutkach niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych nie stosuje się do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami. Oznacza to, że zawarcie przez strony umowy kredytu w innym celu niż deklarowany w treści umowy nie pozbawia tej umowy ważności, a co za tym idzie i konieczności jej wykonania przez strony.

Odnośnie do zarzutu pozwanego nieprawidłowego wyliczenia odsetek karnych, należy wyjaśnić, że stosownie do dyspozycji § 10 ust. 1 umowy kredytu powód miał prawo naliczać odsetki za opóźnienie w wysokości 10% w stosunku rocznym. Przy tym wysokość odsetek za opóźnienie nie mogła przekroczyć dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, które były równe wysokości sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 p.p. (§ 10 ust. 2). Zauważyć należy, że zgodnie z dyspozycją art. 481 § 2 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Z kolei art. 481 § 2¹ k.c. maksymalna wysokość

odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie). Z powyższej regulacji wynika, że odsetki ustawowe za opóźnienie inne niż umowne są stosowane jedynie wtedy, gdy nie zostały przez strony danego stosunku prawnego ustalone odsetki umowne za opóźnienie (481 § 2 k.c.), te zaś nie mogą przekraczać wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie (art. 481 § 2¹ k.c.). Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie – w § 10 ust. 1 umowy kredytowej strony ustaliły odsetki za opóźnienie w wysokości 10%, zaś do § 10 ust. 2 umowy kredytowej strony transponowały regulację ustawową, tj. dyspozycję art. 481 § 2¹ k.c. Powód jednak naliczył pozwanemu i uwzględnił w sumie wekslowej odsetki za opóźnienie naliczone za cały okres opóźnienia według stopy odsetek maksymalnych za opóźnienie, co było niezgodne z postanowieniem § 10 ust. 1 umowy kredytowej oraz dyspozycją art. 481 § 2 in principio k.c. Okoliczność, że powód podjął uchwałę nr 60/ (...), która w § 4 ust. 1 przewidywała inny sposób naliczania odsetek (od zadłużenia przeterminowanego bank miał naliczać odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, która na dzień podjęcia uchwały wynosiła 12% w stosunku rocznym, a wysokość oprocentowana miała ulegać zmianie w przypadku każdorazowej zmiany wysokości stopy referencyjnej NBP) pozostawała bez wpływu na stosunki między powodem a pozwanym, bowiem powód nie mógł, bez stosownego upoważnienia w umowie, jednostronnie zmienić treści łączącego go z pozwanym stosunku zobowiązaniowego. Powód nie wykazał, aby umowa nr (...) została aneksowana w zakresie naliczania odsetek karnych uregulowanych w § 10 umowy, w trybie przewidzianym w § 16 umowy. Jednocześnie należy podkreślić, że odsetki karne przewidziane w § 10 umowy nie są tożsame z odsetkami naliczanymi na podstawie § 4 umowy, a zatem zmiana warunków umowy w przypadku odsetek karnych wymagała zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. W związku z tym, powód nie był uprawniony do naliczania odsetek karnych w wysokości przekraczającej 10% w stosunku rocznym. Oznacza to, że powodowi należą się odsetki karne w wysokości umownej tj. w wysokości 10% w stosunku rocznym, która w całym okresie nie przekraczała wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W przedmiotowej sprawie odsetki karne należy naliczać za okres od dnia następnego po umownym dniu ostatecznej spłaty kredytu do dnia płatności weksla, tj. od 19 grudnia 2019 roku do 10 maja 2021 roku. W związku z tym, kwota odsetek umownych wyniosła 48.808,22 złotych.

Uwzględniając wysokość należnych odsetek za opóźnienie w wysokości 48.808,22 złotych, suma wekslowa powinna opiewać na kwotę 398.908,22 złotych (350.000 zł tytułem kapitału wymagalnego, 48.808,22 zł tytułem odsetek karnych, 100 zł tytułem opłat i prowizji). Wobec tego nakaz należało uchylić i powództwo oddalić co do kwoty 9.237,65 złotych.

Zgodnie z art. 493 § 4 zd. 2 k.p.c. sąd wydaje wyrok, którym w całości lub części utrzymuje nakaz zapłaty w mocy albo go uchyła i orzeka o żądaniu pozwu.

Sąd uznał roszczenie powoda Banku Spółdzielczego w P. wobec pozwanego S. W. za zasadne co do kwoty 398.908,22 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 maja 2021 roku do dnia zapłaty.

Ze wskazanych wyżej powodów Sąd orzekł jak w punktach 1. i 2. wyroku.

W punkcie 3. wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.817 złotych zł tytułem zwrotu dalszych kosztów procesu. Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., z uwagi na to, że powód wygrał sprawę w około 97,74%, a zatem uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. W niniejszej sprawie na dalsze koszty procesu złożyła się: opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie adwokata w kwocie 10.800 złotych (§ 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi powoda przez PI,

- pozwanemu przez operatora pocztowego na adres wskazany we wniosku.